

SEKCE
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

ODBOR HLAVNÍHO EKONOMA

THE DETERRENT EFFECT OF COMPETITION ENFORCEMENT BY THE OFT (ODSTRAŠUJÍCÍ EFEKT Z PROSAZOVÁNÍ SOUTĚŽNÍHO PRÁVA OFT)

Krátký souhrn studie

Úvod

Britský regulátor, OFT, vydal v listopadu 2007 studii, která se týká hodnocení prosazování pravidel hospodářské soutěže a jeho „odstrašujícího“ efektu na soutěžitele. Hlavními otázkami, na které studie hledala odpověď, byly:

- které z činností soutěžního úřadu mají odstrašující efekt pro soutěžitele
- které faktory jsou nejvíce motivující pro firmy, aby jejich činnost byla v souladu se soutěžním právem
- která konkrétní rozhodnutí mají největší odstrašující efekt

Respondenty v šetření byli zástupci účastníků, kteří vedli řízení před OFT, dále odborníci na soutěžní právo a zástupci dalších více než 200 firem. Studii pro OFT zpracovala společnost Deloitte.

Hlavní výsledky

Oblast fúzí

Mezi lety 2004-2006 připadalo na jeden případ fúze, ve kterém OFT intervenovala (zákaz, modifikace spojení, povolení s podmínkami), nejméně pět případů zamýšlených spojení, která spojující se subjekty modifikovaly, případně nerealizovaly vůbec. Největší odstrašující efekt mělo rozhodnutí o spojení Lloyds/Abbey a Safeway.

Pokud na určitém trhu probíhalo sektorové šetření soutěžím úřadem, pak se tento poměr ještě zvýšil (sektorové šetření má rovněž „odstrašující“ účinek).

Doporučení:

- měla by být zavedena povinnost notifikovat každé spojení (které je spojením ve smyslu zákona) bez ohledu na obrátová kritéria, resp. zavést monitoring takových spojení a pokud dojde ke spojení, které je později shledáno jako protisoutěžní, pak spojující se subjekty sankcionovat
- zlepšit vyjednávání OFT s účastníky v průběhu negociace podmínek – vyplývá ze stížností účastníků, kterým při posuzování spojení ze strany OFT nebylo naznačeno, které závazky by vhodné pro odstranění obav z narušení soutěže

Antitrust

Oblast zakázaných dohod

Z průzkumu mezi advokáty vyplývá, že v letech 2000-2006 **případalo na jeden případ kartelové dohody, která byla OFT detekována a zakázána, nejméně pět případů, kdy účastníci od plánované kartelové dohody ustoupili, příp. ji podstatně modifikovaly.** U ostatních typů dohod je tento poměr **1:7**. Pokud byl však podobný průzkum prováděn přímo u podniků, pak tento poměr byl **1:16** u kartelů, resp. **1:29** u ostatních dohod. Rozdíl mezi poměry z průzkumů u advokátů a přímo u podniků je způsoben tím, že jen u některých „projektů“ si podniky vyžádají externí radu u advokátů. Hlavní odstrašující efekt byl zejména v těch sektorech, ve kterých bylo nejvíce detekovaných dohod.

Oblast zneužití dominantního postavení

Z průzkumu mezi advokáty vyplývá, že v oblasti 2000-2006 **případaly na jeden případ zneužití, které bylo OFT detekováno a zakázáno, nejméně čtyři případy, kdy účastníci od takového chování ustoupili, příp. jej podstatně modifikovali.** Pokud byl však podobný průzkum prováděn přímo u podniků, pak tento poměr byl **1:10**. Rozdíl mezi poměry z průzkumů u advokátů a přímo u podniků je způsoben ze stejného důvodu jako u dohod, tj. proto, že jen u některých „projektů“ si podniky vyžádají externí radu u advokátů.

Rozhodnutí s největším odstrašujícím efektem v oblasti antitrustu byly: Hasbro/Argos/Littlewoods, Replica Football Kit a Napp.

Situaci, kdy se soutěžitelé **nejvíce obávají intervence ze strany OFT** a přitom jej sami nepovažují za protisoutěžní, je problematika určování cen pro další prodej a výměna informací. Konkrétně se jedná zejména o situaci, kdy **dodavatel má zájem podpořit prodej svých výrobků a požaduje po obchodnících, aby snížili jejich cenu a dále o poskytování rabatů.**

Další zjištění

Jako relativně **nejvíce odstrašující forma postihu** byla respondenty označeno **trestní stíhání a pokuta**, jako relativně nejméně odstrašující soukromoprávní žaloby na náhradu škody.

Jako **nejčastější kroky subjektů v rámci přijímání „compliance“ opatření**, byly zjištěny zejména zajištění právního poradenství, dále vytvoření vnitropodnikové směrnice a pořádání seminářů o soutěžním právu.

Hodnota úspor, které byly dosaženy prosazováním soutěžních pravidel OFT v letech 2006 a 2007, je odhadována na 116 milionů liber v oblasti přímých dopadů. V případě započítání odstrašujících efektů lze odhadovat celkový prospěch pro spotřebitele na 600 milionů liber, což cca 9x více, než činí roční rozpočet OFT.

Obecná doporučení ke zvýšení odstrašujícího účinku:

- zvýšit publicitu a provádět osvětu
- podpořit soukromoprávní vymáhání škody vyplývající z porušení soutěžních pravidel

- zrychlit rozhodovací proces a přijímat více rozhodnutí
- podpora trestněprávní odpovědnosti u kartelistů
- zvýšení sankcí

Shrnutí

Studie prokázala, že činnost OFT je bedlivě sledována účastníky trhu a její rozhodnutí (a další činnosti) mají odstrašující efekt na soutěžitele. Ti pak následně v různé míře upouštějí od zamýšleného chování, pokud je obdobné chování postihováno. Lze tedy říci, že pokud OFT postihne a zakáže chování v určitém konkrétním případě, pak od zamýšleného obdobného protisoutěžního chování odradí několik dalších subjektů, odstrašující efekt je tedy podstatně vyšší než efekt přímý. Jinak řečeno, např. v případě kartelů při postihnutí a zakázání jednoho kartelu ze strany soutěžního úřadu dojde k zabránění vzniku nejméně dalších pěti kartelů.